

SOK-yhtymä

Osavuosisikatsaus 1.1.–30.6.2015

Toimintaympäristön kehitys

Suomen talouskasvu on ollut lähes pysähdyksissä kymmenen vuotta. Tämä on poikkeuksellista historiallisesti ja kansainvälisesti. Kokonaistuotanto on laskenut vuodesta 2012 lähtien kolmena peräkkäisenä vuotena. Alamäki on jatkunut myös vuoden 2015 alkupuolella maaliskuuta lukuun ottamatta.

Kotimaan markkinatilanne on kaupan alalla edelleen erittäin vaikea. Vähittäiskaupan määrällinen myynti, joka lähti luisuun vuonna 2013, on kokonaisuutena yhä laskenut alkuvuonna 2015. Samalla kilpailu erityisesti päivittäistavara-kaupassa on kiihtynyt. Työllisyystilanne on ollut ennakoituakin heikompaa. Maltilliset palkankorotukset ja verotuksen kiristyminen ovat pitäneet kotitalouksien ostovoiman kehittymisen vaatimattomana.

Venäjällä markkinatilanne on erittäin haasteellinen. Kuluttajien ostovoima on merkittävästi heikentynyt. Vähittäiskaupan määrä väheni 2015 tammi-toukokuussa yli seitsemän prosenttia vuodentakaiseen nähden. Venäjän talouden syöksyn arvioidaan kuitenkin oikenevan ensi vuonna. Baltian maiden taloustilanne on melko hyvä. Niiden taloudet kasvavat kuluvana vuonna yli kahdella prosentilla. Myös kaupan myyntinäykymät ovat Baltiassa verraten positiivisia.

Taloudellisen matalapaineen jatkuminen on korostanut hinnan merkitystä myös päivittäistavara-kaupan puolella entisestään. Vastatakseen asiakasomistajien tarpeeseen S-ryhmän ruokakaupat aloittivat tammikuussa ruoan hinnan systemaattisen ja pysyvän halpuuttamisen. Tavoitteena on edelleen edullistaa hintoja kaikissa marketketjuissamme omaa toimintaa tehostamalla.

S-ryhmän kehitys 1.1. – 30.6.2015

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti tammi-kesäkuussa oli 5 248 miljoonaa euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 4,0 prosenttia. Vähittäismyynnin arvon laskuun vaikuttivat osaltaan marketkaupassa tammikuussa aloitettu ruuan hinnan halpuuttaminen sekä öljytuotteiden maailmanmarkkinahintojen laskun vaikutus polttonestekaupan hintatasoon.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	Milj. €	+/- % ed.v.
Prisma*	1 609	-2,4
S-market	1 550	-2,4
Sale ja Alepa	464	-1,0
Muu marketkauppa	2	-6,3
Marketkauppa yhteensä*	3 626	-2,2
Rautakauppa	96	-12,1
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	787	-10,2
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	137	-9,5
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	382	-0,1
Auto- ja autotarvikekauppa	155	-0,2
Maatalouskauppa	57	-26,9
Muut	8	21,5
S-ryhmä yhteensä*	5 248	-4,0

*Sisältää lähialueiden (Baltia ja Pietari) vähittäismyynnin.

S-ryhmässä oli kesäkuun lopussa 1 644 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 641 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä 30.6.2015 oli 20 ja paikallis- osuuskauppojen kahdeksan.

Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi tammi-kesäkuussa 34 465 uutta jäsentä. Asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli kesäkuun lopussa 2 180 151. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 165 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Baltian alueella ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–30.6.2015

SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevaihto 1.1.–30.6.2015 oli 3 432 miljoonaa euroa, jossa oli vähennystä 3,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihdon laskuun vaikutti osaltaan edellä mainittu marketkaupassa tammikuussa aloitettu ruuan hinnan halpuuttaminen.

SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen liikevoitto oli 4,7 miljoonaa euroa (32,0 milj. €). Liikevoiton pienentyminen aiheutui lähinnä edellisuotta pienemmistä liiketoiminnan muista tuotoista (1-6/2014 liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjattiin S-Pankin ja LähiTapiolan kombinaatiofuusion tulosvaikutus +32 milj. €). Liiketoiminnoissa jatkettujen tehostamistoimenpiteiden ansiosta liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä kuitenkin parani edelliseen vuoteen verrattuna. Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 7,3 prosenttia (8,2 %) eli 250 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot	30.6.15	30.6.14	31.12.14
Liikevaihto, milj. €	3 432	3 571	7 286
Liikevoitto, milj. €	4,7	32,0	43,1
Liikevoitto, %	0,1	0,9	0,6
SOK-yhtymä			
Oman pääoman tuotto, %	1,6	5,2	5,5
Omavaraisuusaste, %	41,7	38,4	38,3

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisesti kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liike-tulosta.

	Liikevaihto		Liiketulos Muutos	
	M€	± % ed. v.	M€	M€
Marketkauppa	228	-15,3	-14,4	+0,4
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	125	+4,7	+3,4	+2,7
Hankinta- ja palvelutoiminta	3 119	-3,3	-4,3	-5,1
Kiinteistöliiketoiminta	36	+1,0	+8,0	+0,1
Pankkitoiminnan tulos			+4,8	+5,1
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-78		+3,7	+2,2
SOK-yhtymä yhteensä¹⁾	3 430	-3,9	+1,1	+5,4

¹⁾ SOK-yhtymän operatiivinen liiketulos, +1,1 miljoonaa euroa, täsmäytetään SOK-yhtymän jatkuvien toimintojen tulokseen ennen veroja +5,3 miljoonaa euroa. Ero jatkuvien toimintojen tulokseen ennen veroja (IFRS) aiheutuu operatiiviseen liike-tulokseen kuulumattomista eristä, joista keskeisimpiä katsauskau-della olivat rahoitustuotot ja -kulut sekä varausten vähennykset.

Rahoitus

SOK-yhtymän rahoitustilanne on jatkunut erinomaisena alkuvuoden ajan. SOK-yhtymän korolliset nettovelat olivat kesäkuun lopussa -75,5 miljoonaa euroa (-68,4 milj. € 31.12.2014) ja velkaantumisaste (gearing) -11,8 prosenttia (-11,3 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 41,7 prosenttia (38,3 %).

SOK-yhtymällä oli kesäkuun lopussa likvidejä varoja 164,8 miljoonaa euroa (178,8 milj. € 31.12.2014). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 180 miljoonan euron määräinen pitkäaikainen sitova luottolimiitti.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttöomaisuuteen olivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla 33,7 miljoonaa euroa (42,9 milj. €). Investoinneista valtaosa liittyi logistiikkakiinteistöihin ja tietojärjestelmiin.

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 19,6 miljoonaa euroa (11,4 milj. €). Pysyvien vastaavien realisoinnit koostuivat osakemyynneistä.

Henkilöstö

SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli katsauskauden 1.1.–30.6.2015 aikana 8 085 henkilöä (1-6/2014: 8 418).

Kesäkuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 8 737, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 387 (16 %) ja tytäryhtiöiden 7 350 (84 %) henkilöä. Ulkomailla yhtymän henkilöstöstä työskenteli katsauskauden lopussa 3 688 (42 %) henkilöä.

Edellisen vuoden loppuun verrattuna SOK-yhtymän henkilömäärä väheni 131 henkilöä (1,5 %). Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilömäärä on vähentynyt 969 henkilöllä (10,0 %).

SOK-yhtymän henkilömäärän vähentymiseen katsauskauden kuluessa vaikuttivat lähinnä toimintojen uudelleenjärjestelyjen johdosta aiheutuneet henkilöstövähennykset sekä SOK:illa että tytäryhtiöissä.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

Marketkauppa sisältää Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Venäjällä harjoitettavan liiketoiminnan. Virossa on viisi Prisma-yksikköä Tallinnassa sekä kaksi yksikköä Tartossa ja yksi Narvassa. Tallinnan sataman alkoholimyymälä suljettiin helmikuussa. Latvian Riassa on toiminnassa viisi Prismaa. Liettuassa Vilnassa sijaitsee kaksi Prismaa, samoin Kaunasissa. Pietarissa on toiminnassa 18 Prismaa, toukokuussa suljettiin yksi tappiollinen myymälä. Marketkaupan liikevaihto oli 228 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna 15,3 prosenttia, joka johtui kokonaisuudessaan Venäjän liikevaihdon laskusta. Tähän pääsyyntä oli heikentynyt ruplan valuuttakurssi. Marketkaupan liiketulos oli edellisvuoden tasolla.

Marketkaupan investoinnit olivat 1,0 miljoonaa euroa, joista valtaosa kalustoinvestointeja.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa alkuvuonna 2015 harjoittivat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Sokotel Oy:n liikevaihto kasvoi edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 7,7 prosenttia. Liikevaihdon kasvu johtui loppuvuodesta 2014 Tampereella avatusta uudesta Solo Sokos Hotel Tornin Tampereesta. Yleisesti matkailu- ja ravintolakaupan markkinatilanne on jatkunut haasteellisena, eikä ennusteiden mukaan ole nähtävissä merkittävää käännettä parempaan. Sokotel Oy:n liiketulos parani kuitenkin selvästi edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta uuden yksikön ja onnistuneen tuottavuusohjelman ansiosta.

Tallinnassa hotellitoimintaa harjoittavan AS Sokotelin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 0,6 prosenttia. AS Sokotelin liiketulos oli kuitenkin edellistä vuotta heikompi johtuen kustannustason noususta ja panostuksista yksiköiden uudistamiseen.

Hotellitoimintaa Pietarissa harjoittavan OOO Sokotelin euromääräinen liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna 13,3 prosenttia, mutta paikallisessa valuutassa liikevaihto on kasvanut 16,5 prosenttia. OOO Sokotelin liiketulos oli selvästi edellistä vuotta parempi.

Kokonaisuudessaan matkailu- ja ravitsemiskaupan liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 4,7 prosenttia ollen 125 miljoonaa euroa.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan alkuvuoden 2015 investoinnit olivat yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Näistä Suomeen investoitiin noin 1,2 miljoonaa euroa ja lähialueille 1,7 miljoonaa euroa.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 3 119 miljoonaa euroa, josta SOK:n kautta kulkeva osuuskauppojen tavara-hankintaan liittyvä OVT-laskutuksen osuus S-ryhmän yksiköiltä oli 2 863 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski edellisvuodesta 3,3 prosenttia johtuen osittain aiemmin mainitusta marketkaupassa tammikuussa aloitetusta ruuan hinnan halpuuttamisesta. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli edellisvuotta alhaisempi sekä hieman tappiollinen.

Hankinta- ja palvelutoiminnan alkuvuoden 2015 investoinnit olivat yhteensä 8,9 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin tietojärjestelmähankinnoista.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöömistuksien vuokra- sekä kiinteistöpalvelutuotoista. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 36 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 1,0 prosenttia. Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli hieman edellisvuotta parempi sekä selvästi voitollinen.

Kiinteistöliiketoiminnan alkuvuoden 2015 investoinnit, yhteensä 21,0 miljoonaa euroa, olivat pääosin logistiikkakiinteistöihin liittyviä investointeja.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyhtymistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oy. S-Pankki on ensisijaisesti S-ryhmän ja LähiTapiola-ryhmän asiakasomistajia palveleva kauppankki. Asiakkaiden arkea helpottamaan suunniteltu tuote- ja palveluvalikoima koostuu käyttö- ja säästötileistä, rahastoista ja varainhoidon palveluista, kulutusluotoista ja vakuudellisista lainoista, kansainvälisistä maksukorteista sekä verkko- ja mobiilipankista. Sijoittamiseen ja varainhoitoon liittyvät palvelut S-Pankki-konsernissa tuottaa sen tytäryhtiö FIM.

S-Pankilla oli kesäkuun lopussa vajaat 2,8 miljoonaa asiakasta ja heillä oli käytössään 1,7 miljoonaa S-Pankin kansainvälistä maksukorttia. Verkkopankin käytön ja mobiiliasioinnin mahdollistavat pankkitunnukset olivat käytössä noin 1,6 miljoonalla asiakkaalla. S-mobiili oli kesäkuun 2015 loppuun mennessä ladata lähes 450 000 puhelimeen tai tablettiin.

S-Pankin talletuskanta oli kesäkuun lopussa yhteensä 4 088 miljoonaa euroa (4 057 milj. € 31.12.2014) ja antolainaus yhteensä 2 718 miljoonaa euroa (2 571 milj. €). FIMin hallinnoitavat varat (AuM) olivat kesäkuun lopussa yli 6 194 miljoonaa euroa (5 506 milj. €). Tästä rahastopääomaa oli 5 431 miljoonaa euroa (4 811 milj. €). Kesäkuun lopussa FIMin hallinnoimien rahastojen osuudenomistajien määrä oli lähes 200 000.

S-Pankki-konsernin vakavaraisuusaste oli kesäkuun lopussa 14,3 prosenttia ja tulos 11,8 miljoonaa euroa, josta SOK-yhtymän omistusosuutta (37,5 %) vastaava oikaistu tulos oli 4,8 miljoonaa euroa (-0,3 milj. €).

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade Oy:n liikevaihto tammi-kesäkuussa oli 2 023 miljoonaa euroa laskien edellisvuodesta 16,7 prosenttia lähinnä öljytuotteiden maailmanmarkkinahintojen laskusta johtuen. Sen sijaan North European Oil Trade Oy:n tulos parani viime vuoteen verrattuna. SOK:n omistusosuus yhtiöstä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä ja yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat muun muassa Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittava kiinteistörahastoyhtiö Russian and Baltics Retail Properties Ky, pakasteiden hankinta- ja logistiikkapalveluja tuottava SOK:n tytäryhtiön Inex Partners Oy:n osakkuusyhtiö Finn Frost Oy, Raisiossa sijaitseva Kauppa-keskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikeus SOK-yhtymälle oli 7,9 miljoonaa euroa (1,4 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

Kiinteistöyhtiöt OOO Real Estate 1 ja OOO Real Estate 2 fuusioitiin OOO Otel Plus -yhtiöön huhtikuussa.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallitukseen kuuluvat hallituksen puheenjohtaja, pääjohtaja Taavi Heikkilä, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja Matti Niemi, toimitusjohtaja Heikki Hämäläinen, toimitusjohtaja Esko Jääskeläinen, toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää, toimitusjohtaja Timo Mäki-Ullakko ja toimitusjohtaja Jouko Vehmas. Hallituksen sihteerinä toimii lakiasiaintohtaja Seppo Kuitunen.

SOK:n hallintoneuvostoon valittiin huhtikuussa 2015 uudeleen puheenjohtajaksi tuomiorovasti Matti Pikkarainen ja varapuheenjohtajaksi talousneuvos Maija-Liisa Lindqvist ja uutena varapuheenjohtajana Antti Määttä.

SOK-yhtymän konsernijohtoryhmän tehtävänä on tukea pääjohtajaa SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategisessa johtamisessa. Konsernijohtoryhmään kuuluvat pääjohtaja Taavi Heikkilän lisäksi liiketoimintojen ketjunohjauksesta, hankinnasta ja logistiikasta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen Arttu Laine, taloudesta ja hallinnosta vastaava johtaja, CFO Jari Annala, henkilöstötoiminnoista vastaava johtaja Leena Olkkonen, SOK:n liiketoiminnoista vastaava johtaja Jorma Vehviläinen ja asiakkuudesta, viestinnästä ja digitaalisista palveluista vastaava johtaja Veli-Pekka Ääri. Konsernijohtoryhmän sihteerinä toimii lakiasiaintohtaja Seppo Kuitunen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

SOK-yhtymässä on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka, joka perustuu S-ryhmän yhteisiin riskienhallintaperiaatteisiin. SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallintatyö on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

Alkuvuoden 2015 aikana päivitettiin S-ryhmän strateginen riskianalyysi. Ukrainan kriisin vaikutusten skenaarioanalyysin tuottamista jatkettiin ja lisäksi analysoitiin Venäjän liiketoimintaan liittyviä pitemmän tähtäimen uhkia ja mahdollisuuksia. Keskeisiä riskienhallinnan kehittämistoimia olivat myös SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikan päivittäminen ja kyberturvallisuuteen liittyvien kehitysprojektien käynnistäminen.

S-ryhmän lähiajan riskien taustalla on asiakkaiden ostovoiman heikkeneminen ja kulutuskäyttäytymisen murros digitalisoitumisen myötä, kilpailun lisääntyminen ja koventuminen, maailmantalouden heikot näkymät sekä lainsäädännöllisen toimintaympäristön muuttuminen. SOK:n on tuettava koko S-ryhmää erityisesti päivittäis- ja käyttötavarakaupan kannattavuuden varmistamisessa, kustannustehokkuuden varmistamisessa kokonaisuudessaan sekä päivittäistavarakaupan logistiikkakeskushankkeen riskien hallinnassa. Samanaikaisesti on kyettävä varmistamaan riittävät liiketoimintavolyymit, jotka ovat pitkän tähtäimen kilpailukyvyyn edellytys. Lisäksi SOK kiinnittää edelleen huomiota sääntelyn muutoksiin liittyvien riskien seurantaan ja hallintaan. SOK-yhtymän oman liiketoiminnan osalta keskeinen epävarmuustekijä on edelleen Ukrainan kriisin kehittyminen ja sen vaikutukset erityisesti Venäjän liiketoiminnalle.

Loppuvuoden 2015 näkymät

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitys kotimaassa ja lähialueilla on merkittävä tekijä SOK-yhtymän liiketoimintojen menestymiselle. Muun muassa Kreikan ja laajemmin euroalueen velkataakan hoitaminen, Ukrainan kriisin aiheuttamat talouspakotteet Venäjän suuntaan, Venäjän talouden liukuminen taantumaan sekä kotimaan talouden heikko kehitys vaikuttavat odotettuun tuloskehitykseen loppuvuoden aikana. Edellä mainitut seikat ja niiden aiheuttama taloustilanteen alavireen jatkuminen asettavat haasteita loppuvuoden tuloskehitykselle.

Liiketoiminnoissa toteutettujen tehostamistoimenpiteiden ansiosta SOK-yhtymän kotimaan liiketoiminnan tuloksen ilman kertaluonteisia erii uskotaan ylittävän edellisvuoden tason. Ukrainan kriisin pitkittyminen ja siihen liittyvät talouspakotteet sekä Venäjän talouden siirtyminen taantumaan vaikuttavat heikentävästi Venäjän yksiköiden kehitykseen loppuvuoden aikana. Haasteista huolimatta lähialueiden tuloksen uskotaan paranevan suhteessa edelliseen vuoteen. SOK-yhtymän liiketoiminnan tuloksen ennakoidaan kuitenkin pysyvän tappiollisena.

SOK:n palvelutoiminnan kehittämisohjelmaa jatketaan edelleen. Tehostamisten ja kehitysohjelmien myötä koko SOK-yhtymän liiketulos parantunee hieman viime vuoteen verrattuna. Hallitus kiinnittää edelleen erityistä huomiota SOK-yhtymän tuloksellisuuden kehittämiseen loppuvuoden aikana.

Helsingissä 20.8.2015

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

Osavuositarkastus

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–30.6.2015	1.1.–30.6.2014
Jatkuvat toiminnot:		
Liikevaihto	3 431,7	3 571,2
Liiketoiminnan muut tuotot	1,1	34,2
Materiaalit ja palvelut	-3 086,7	-3 217,9
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-131,0	-139,2
Poistot ja arvonalentumiset	-29,9	-30,3
Liiketoiminnan muut kulut	-186,9	-187,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	6,4	1,1
Liikevoitto/tappio	4,7	32,0
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-1,1	2,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	1,7	0,5
Tulos ennen veroja	5,3	35,4
Tuloverot (+/-)	2,9	-1,7
Jatkuvien toimintojen kauden tulos	8,2	33,8
Lopetetut toiminnot		-2,0
Kauden tulos	8,2	31,8
Jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	9,5	31,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	-1,3	0,0
	8,2	31,8
Konsernin laaja tuloslaskelma		
Milj. €	1.1.–30.6.2015	1.1.–30.6.2014
Kauden tulos	8,2	31,8
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	9,5	-0,9
Kurs sierot nettoinvestoinneiksi luokitelluista lainoista ulkomaisiin yksikköihin	1,2	
Rahavirran suojaukset	-0,7	-2,9
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	-2,0	-3,5
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi		
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappio		0,0
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	7,9	-7,4
Kauden laaja tulos	16,1	24,4
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	17,5	24,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	-1,3	0,0
	16,1	24,4

Konsernitase, IFRS

Milj. €	30.6.2015	31.12.2014
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	259,7	266,2
Sijoituskiinteistöt	36,8	38,7
Aineettomat hyödykkeet	65,0	64,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	168,0	162,2
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	71,7	82,3
Laskennalliset verosaamiset	35,9	32,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä	637,2	645,9
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	160,2	174,8
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	542,6	565,9
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	32,3	18,8
Rahavarat	164,8	177,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä	900,0	936,6
Myytäväinä olevien omaisuuserien varat		4,0
Varat yhteensä	1 537,1	1 586,5
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	169,4	169,4
Sidotut rahastot	22,4	25,7
Muut rahastot	4,0	
Kertyneet voittovarot	436,2	409,4
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	631,9	604,5
Määräysvallattomien omistajien osuus	6,0	2,0
Oma pääoma yhteensä	637,9	606,5
Pitkäaikaiset velat		
Lisäosuuspääoma	12,8	12,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	60,2	87,8
Pitkäaikaiset korottomat velat	35,1	30,7
Varaukset	11,8	14,4
Laskennalliset verovelat	12,0	15,7
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	131,8	161,4
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	16,4	16,7
Lyhytaikaiset korottomat velat	96,4	113,5
Ostovelat	650,6	683,6
Varaukset	4,0	3,5
Tilikauden verovelka	0,0	0,1
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	767,4	817,4
Myytäväinä olevien omaisuuserien velat		1,3
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 537,1	1 586,5

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Viite	1.1.–30.6.2015	1.1.–30.6.2014
LIIKETOIMINTA			
Jatkuvien ja lopetettujen toimintojen liikevoitto		4,7	28,8
Oikaisut liikevoittoon	(1)	14,0	-12,3
Käyttöpääoman muutos	(2)	-33,2	-18,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		-14,5	-2,3
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		0,1	0,1
Muut rahoituskulut		-8,3	-25,0
Muut rahoitustuotot		21,2	9,1
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,1	0,1
Maksetut välittömät verot		-0,2	0,1
Liiketoiminnan rahavirta		-1,8	-17,9
INVESTOINNIT			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-33,7	-30,9
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla			-12,0
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla			4,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		19,6	7,4
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos		-2,5	9,0
Saadut osingot investoinneista		0,8	1,1
Investointien rahavirta		-15,8	-21,4
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		1,5	4,3
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-0,1	-19,6
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		0,4	-1,2
Maksetut korot		-0,3	-1,4
Saadut korot		0,8	5,4
Muu oman pääoman lisäys		0,0	2,3
Muut osingot		0,1	0,1
Rahoituksen rahavirta		2,4	-10,1
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		-15,2	-49,4
Rahavarat tilikauden alussa		178,8	157,7
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		1,2	-0,7
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		-15,2	-49,4
Rahavarat kauden lopussa		164,8	107,6
Oikaisut liikevoittoon	(1)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		0,0	-1,1
Poistot ja arvonalentumiset		29,9	30,3
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-16,0	-41,5
		14,0	-12,3
Käyttöpääoman muutos	(2)		
Liikesaamisten muutos		8,0	3,6
Vaihto-omaisuuden muutos		16,8	1,7
Korottomien velkojen muutos		-58,0	-24,1
		-33,2	-18,8

Konsernin rahavirtalaskelmassa lyhytaikaiset alle 3 kuukauden saamistodistukset on luokiteltu rahavaroiksi. Rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvien että lopetettujen toimintojen rahavirrat.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
	Osuuspääoma	Käynnän arvон rahasto	Vararahasto	Hallintoneuvoston käyttörahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma										
1.1.2014	163,4	16,9	18,5	0,1	0,0	-2,6	397,6	593,8	0,8	594,6
Kauden laaja tulos		-6,4				-0,9	31,8	24,5	0,0	24,4
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä									1,0	1,0
Muut muutokset				0,0			-1,5	-1,5		-1,5
30.6.2014	163,4	10,4	18,5	0,1	0,0	-3,5	427,9	616,8	1,7	618,5
1.1.2015	169,4	7,2	18,5	0,0	0,0	-20,6	430,0	604,5	2,0	606,5
Kauden laaja tulos		-3,3				11,3	9,5	17,5	-1,3	16,1
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutokset, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa							6,2	6,2	5,3	11,5
Muut muutokset					4,0		-0,3	3,7		3,7
30.6.2015	169,4	3,8	18,5	0,0	4,0	-9,3	445,6	631,9	6,0	637,9

Osavuositarkastuksen laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Osavuositarkastus on laadittu Euroopan unionissa sovellettavaksi hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Osavuositarkastusta laadittaessa on noudatettu 30.6.2015 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Osavuositarkastuksessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2014 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta 1.1.2015 voimaan tulleita IAS/IFRS -standardi- ja tulkintamuutoksia. Näillä standardi- ja tulkintamuutosten käyttöönotoilla ei ole ollut olennaista vaikutusta osavuositarkastukseen.

Kaikki osavuositarkastustaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen

tarkkoja arvoja. Mikäli muuta ei ole mainittu, niin osavuositarkastuksen tekstiosassa on suluissa esitetyillä euromääräisillä tuloslaskelman luvuilla viitattu vastaaviin lukuihin vertailukaudelta sekä taseen luvuilla edellisen vuoden tilinpäätökseen.

Osavuositarkastuksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen katsaushetkellä, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat käytetyistä arvioista.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Lopetetut toiminnot

Esitetyistä luvuista on eliminoitu konsernin sisäiset tapahtumat lukuun ottamatta lopetettujen toimintojen rahavirtoja, joihin ne sisältyvät.

SOK-yhtymällä ei ole lopetettuja toimintoja. Vertailuvuonna 2014 lopetettuna toimintona esitettiin SOK-yhtymän auto- ja autotarvikekauppa.

Milj. €	1.1.–30.6.2015	1.1.– 30.6.2014
Liikevaihto		0,4
Liiketoiminnan muut tuotot		0,2
Materiaalit ja palvelut		-0,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut		-0,2
Poistot ja arvonalentumiset		0,0
Liiketoiminnan muut kulut		-0,4
Liikevoitto/-tappio		-0,7
Rahoitustuotot ja -kulut		0,2
Tulos ennen veroja		-0,5
Tuloverot		-1,5
Kauden tulos		-2,0
Arvonalentumiset ja myyntikulut		0,0
Lopetettujen toimintojen kauden tulos		-2,0
Lopetettujen toimintojen tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille		-2,0
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,0
Lopetettujen toimintojen rahavirrat		
Rahavirta		
Liiketoiminnan rahavirta		-0,8
Investointien rahavirta		0,1
Rahoituksen rahavirta		0,7
Rahavirrat yhteensä		0,0
Lopetettujen toimintojen varat ja velat		
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet		0,0
Laskennalliset verosaamiset		0,8
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset		0,5
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		1,6
Varaukset		1,1
Lyhytaikaiset korolliset velat		0,1
Lyhytaikaiset korottomat velat		0,4
Varat ja velat yhteensä		1,3

Käyvän arvon hierarkia rahoitusvaroista ja -veloista

Milj. €	Käypä arvo 30.6.2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2,0			2,0
Lainasaamiset	42,7		42,7	
Korottomat lainasaamiset	2,8		2,8	
Muut lyhytaikaiset korottomat saamiset				
Lainasaamiset	0,6		0,6	
Johdannaisvarat	9,0	5,0	4,0	
Sijoituskiinteistöt	170,0			170,0
Yhteensä	227,1	5,0	50,1	171,9
Käypään arvoon arvostetut velat				
Lisäosuuspääoma				
	12,8		12,8	
Pitkäaikaiset korolliset velat				
Korolliset lainat muilta	1,5		1,5	
Rahoitusleasingvelat	44,1		44,1	
Pitkäaikaiset korottomat velat				
Rahanlaskentapalvelu	23,6		23,6	
Muut korottomat velat	0,2		0,2	
Lyhytaikaiset korolliset velat				
Korolliset lainat muilta	1,1		1,1	
Rahoitusleasingvelat	15,5		15,5	
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Johdannaisvelat	6,0	5,0	0,9	
Yhteensä	104,6	5,0	99,6	0,0

Se käyvän arvon hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. Käypien arvojen hierarkian eri tasojen välisten siirtojen ajankohta määritetään raportointikauden lopun mukaisesti.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Konserni on käyttänyt näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä hinalähteenä Bloombergin, Reutersin ja Nasdaq OMX Commoditiesin arvostuksia.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon.

Suomen Luotto-osuuskunnan osuudet esitetään tasolla 3 johtuen epätarkkuudesta käyvän arvon määrittämisessä. Osuuksien käypä arvo 0,5 miljoonaa (2014: 0,8 miljoonaa) perustuu Suomen Luotto-osuuskunnan alustavaan suunnitelmaan varojen jaosta vuosina 2014–2015. Edellä mainittujen lisäksi taso 3 sisältää noteeraamattomia osakkeita 1,5 miljoonaa (2014: 1,5 miljoonaa), joiden käypä arvo ei ole määritettävissä sekä sijoituskiinteistöjä 170,0 miljoonaa euroa (2014: 178,3 miljoonaa), joiden käypä arvo perustuu olennaisilta osin ulkopuolisiin kiinteistöarvioihin. Tasolla 3 esitettyjä noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia realisoitiin v. 2015 hankintamenoarvoltaan 0,0 miljoonaa euroa.

Tapahtumat tasolla 3

Milj. €	2015
Alkusaldo 1.1.	183,4
Ostot	0,0
Myynnit	0,0
Suomen Luotto-osuuskunnan osuuskäyvän arvon vähennys	-0,3
Muutos sijoituskiinteistöjen käyvässä arvossa	-8,3
Muutos myytävänä olevien erien käyvissä arvoissa	-2,8
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	0,0
Saldo 30.6.	171,9

Milj. €	Käypä arvo 31.12.2014	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2,3			2,3
Lainasaamiset	38,9		38,9	
Korottomat lainasaamiset	36,4		36,4	
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset				
Lainasaamiset	0,6		0,6	
Johdannaisvarat	25,5	4,9	20,5	
Lyhytaikaiset korolliset saamiset				
Rahoitusyhtiölle myydyt saamiset	18,7		18,7	
Sijoituskiinteistöt	178,3			178,3
Myytävänä olevien omaisuuserien varat	4,0			4,0
Yhteensä	304,7	4,9	115,2	184,6
Käypään arvoon arvostetut velat				
Lisäosuuspääoma				
	12,8		12,8	
Pitkäaikaiset korolliset velat				
Korolliset lainat muilta	16,3		16,3	
Rahoitusleasingvelat	71,8		71,8	
Pitkäaikaiset korottomat velat				
Rahanlaskentapalvelu	25,5		25,5	
Muut korottomat velat	0,2		0,2	
Lyhytaikaiset korolliset velat				
Korolliset lainat muilta	0,7		0,7	
Rahoitusleasingvelat	19,4		19,4	
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Johdannaisvelat	8,0	4,9	3,1	
Myytävänä olevien omaisuuserien velat	1,3			1,3
Yhteensä	156,0	4,9	149,8	1,3

Segmentti-informaatio 30.6.2015

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistöliiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	228,4	124,6	3 119,1	35,5		-77,8	3 429,8
Liiketulos	-14,4	3,4	-4,3	8,0	4,8	3,7	1,1
Investoinnit	1,0	2,9	8,9	21,0			33,7
Realisoinnit			19,6				19,6
Käyttöpääoma	3,9	3,7	15,5			-4,7	18,3
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				3 429,8			
Muut erot				1,9			
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS				3 431,7			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				1,1			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut				2,2			
Varausten vähennykset				1,3			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä muut erät				0,7			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				-0,6			
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				-0,9			
Muut oikaisut (IFRS-tulos pl. lask.verojen muutos)				1,5			
Jatkuvien toimintojen kauden tulos ennen veroja IFRS				5,3			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Kotimaa				3 182,1			
Ulkomaat				249,6			
Liikevaihto yhteensä				3 431,7			
Marketkauppa	228,4						
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	126,5						
Hankinta- ja palvelutoiminta	3 041,3						
Kiinteistöliiketoiminta	35,5						
Liikevaihto yhteensä	3 431,7						
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus							
Kotimaa				280,0			
Ulkomaat				81,4			
Käyttöomaisuus yhteensä				361,5			

Segmentti-informaatio 30.6.2014

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

Milj. €	Markkekauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistöliiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	269,5	119,0	3 223,9	35,1		-77,9	3 569,7
Liiketulos	-14,8	0,7	0,8	7,8	-0,3	1,5	-4,4
Investoinnit	11,8	4,4	12,0	14,6			42,9
Realisoinnit	0,0		5,1	6,2		0,1	11,4
Käyttöpääoma	-4,5	1,7	45,6			-1,4	41,4
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				3 569,7			
Lopetettujen toimintojen liikevaihto				-0,4			
Muut erot				1,9			
Jatkuvien toimintojen liikevaihto IFRS				3 571,2			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-4,4			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut				5,4			
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot				1,1			
Varausten lisäykset				-0,6			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä muut erät				32,4			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				-0,2			
Lopetettujen toimintojen kauden tulos ennen veroja				0,4			
Muut oikaisut (IFRS-tulos pl. lask.verojen muutos)				1,1			
Jatkuvien toimintojen kauden tulos ennen veroja IFRS				35,4			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Kotimaa				3 278,4			
Ulkomaat				292,8			
Liikevaihto yhteensä				3 571,2			
Marketkauppa	269,5						
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	120,9						
Hankinta- ja palvelutoiminta	3 145,4						
Kiinteistöliiketoiminta	35,4						
Liikevaihto yhteensä	3 571,2						
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet							
Kotimaa				295,0			
Ulkomaat				112,3			
Aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet yhteensä				407,3			

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Aineelliset hyödykkeet	Sijoitus- kiinteistöt	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2015	509,2	89,2	183,4
Muuntoerot	10,2		3,9
Lisäykset	8,8		4,8
Vähennykset	-2,3		-0,3
Siirrot erien välillä	0,0		0,0
Hankintameno 30.06.2015	525,9	89,2	191,7
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2015	-243,0	-50,5	-119,4
Muuntoerot	-4,7		-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,3		0,3
Tilikauden poistot	-19,9	-1,9	-7,4
Arvon alentumiset	-0,9		
Kertyneet poistot 30.06.2015	-266,3	-52,4	-126,7
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	266,2	38,7	64,0
Kirjanpitoarvo 30.06.2015	259,7	36,8	65,0
Hankintameno			
Hankintameno 1.1.2014	538,9	86,7	178,9
Muuntoerot	-8,3		0,0
Lisäykset	27,5		14,9
Vähennykset	-6,6		-6,0
Siirrot erien välillä	0,2		-0,2
Hankintameno 30.06.2014	551,8	86,7	187,7
Kertyneet poistot			
Kertyneet poistot 1.1.2014	-235,0	-45,7	-115,6
Muuntoerot	2,3		0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	4,7		0,9
Tilikauden poistot	-21,5	-1,9	-7,1
Arvon alentumiset	-0,1		
Kertyneet poistot 30.06.2014	-249,6	-47,6	-121,8
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	303,9	40,9	63,3
Kirjanpitoarvo 30.06.2014	302,3	39,0	65,9

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa:

Milj. €	30.6.2015	30.6.2014
Myynnit	9,8	8,6
Ostot	165,8	184,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,3
Myyntisaatavat ja muut saamiset	0,7	1,1
Lainasaamiset	24,0	19,5
Lainat		6,7
Ostovelat ja muut velat	32,6	34,7

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj. €	30.6.2015	30.6.2014	Muutos	31.12.2014
Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
Pantit	0,1	0,1	0,0	0,1
Takaukset	4,0	4,0	0,0	4,6
Yhteensä	4,1	4,1	0,0	4,7
Muiden velasta annetut vakuudet				
Takaukset yhteisyritysten velasta	107,9	104,3	3,5	109,3
Takaukset osuuskauppojen velasta	7,4	8,3	-0,9	7,4
Yhteensä	115,2	112,6	2,6	116,6
Muut muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset yhteisyritysten vastuista	21,0	18,8	2,2	26,2
Takaukset omistusyhteisyritysten vastuista			0,0	1,4
Takaukset osuuskauppojen vastuista	0,1	0,2	-0,1	0,1
Takaukset muiden vastuista		1,4	-1,4	
Yhteensä	21,0	20,5	0,6	27,7
Muut vastuut				
Remburssivastuut	0,2		0,2	
Yhteensä				
Takaisinostovastuut	35,7	36,0	-0,3	36,2
Merkintäsitoumukset	10,4	10,4	0,0	10,4
Yhteensä	46,1	46,4	-0,3	46,6

Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Milj. €	30.6.2015	30.6.2014	Muutos	31.12.2014
Yhden vuoden kuluessa	148,9	138,2	10,8	153,0
Yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	524,3	513,5	10,8	561,2
Yli viiden vuoden kuluttua	439,9	532,1	-92,2	530,5
Yhteensä	1 113,1	1 183,8	-70,7	1 244,7

Takaisinostovastuut koostuvat ostositoumuksesta ostaa Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittavan kiinteistorahaston kohteet rahaston jäljellä olevan vieraan pääoman määrästä. SOK:n omistusosuus kiinteistörahastoyhtiöstä on 20 prosenttia.

Merkintäsitoumus koostuu sitoumuksesta sijoittaa pääomapanoksia Pietarin ja Baltian Prismoihin sijoittavaan kiinteistörahoitukseen.

Annetut takaukset koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n puolesta annetuista 78,3 miljoonan euron (78,4 milj. euroa 30.6.2014) velan ja muiden vastuiden takauksista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetuista 50,0 miljoonan euron (44,7 milj. euroa 30.6.2014) velan takauksista.

Lisäksi SOK on antanut tukikirjeet SOK-Takaus Oy:n myöntämille takauksille. Tukikirjeiden määrä 30.6.2015 oli 75,5 miljoonaa euroa (73,8 milj. euroa 30.6.2014).

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 6,8 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa 30.6.2014).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaan vastuu yhtiön muuttuvista kustannuksista määräytyy osakkaan käyttämän energian mukaan. Vastuu yhtiön kiinteistä kustannuksista sisältäen myös mm. lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, puolestaan jakautuu osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa. Yhtiön A-sarjan osakkeet liittyvät markkinasähkön hankintaan, B- ja B1-sarjojen osakkeet tuulivoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan ja C-sarjan osakkeet ydinvoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan, johon S-ryhmä on sittemmin päättänyt olla osallistumatta.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n välitilin päätöshetken mennessä tehtiin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisesta rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on arviolta yhteensä 0,9 miljoonaa euroa (1,8 milj. euroa 30.6.2014). Vieraanpääomanehtoisesta rahoitusta yhtiön osakkailta ei arvioida tarvittavan.

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoisesta rahoitusta. SOK:n 30.6.2015 mennessä tehtiin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisesta rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:lle osakaslainaa 60,0 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa 30.6.2014), North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (0,0 milj. euroa 30.6.2014) ja North European Bio Tech Oy:lle pääomalainaa 6,0 miljoonaa euroa (3,5 milj. euroa 30.6.2014).

Tunnusluvut

SOK-yhtymän jatkuvat toiminnot:	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
Liikevaihto, milj. €	3 431,7	3 571,2	7 285,5
Liikevoitto, milj. €	4,7	32,0	43,1
% liikevaihdosta	0,1	0,9	0,6
Tulos ennen veroja, milj. €	5,3	35,4	39,7
% liikevaihdosta	0,2	1,0	0,5
SOK-yhtymä:			
Omavaraisuusaste, %	41,7	38,4	38,3
Oman pääoman tuotto, %	1,6	5,2	5,5
Gearing, %	-11,8	5,1	-11,3

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma yhteensä}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Gearing, \%} = \frac{\text{korolliset velat - rahavarat}}{\text{oma pääoma yhteensä}} \times 100 \%$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{tulos rahoituserien jälkeen - verot}}{\text{oma pääoma keskimäärin}} \times 100 \%$$